

ДРУГО ОДЕЉЕЊЕ

ОДЛУКА

Представка број 33322/17

Слободан ИБРИЋ и Милорад ПЕТРОВИЋ
против Србије

Европски суд за људска права (Друго одељење), на заседању Одбора 30. августа 2022. године у саставу:

Jovan Ilievski, *председник*,

Branko Lubarda,

Diana Sârcu, *судије*,

и Dorothee von Arnim, *заменица секретара одељења*,

Имајући у виду:

представку (број 33322/17) против Републике Србије, коју су Суду по члану 34. Конвенције за заштиту људских права и основних слобода (у даљем тексту: Конвенција) поднели 26. априла 2017. године два држављанина Србије, г. Слободан Ибрић и г. Милорад Петровић (у даљем тексту: подносиоци), рођени 1961. и 1972. године, с пребивалиштем у Меровини, које је пред Судом заступала госпођа Г. Ракочевић, адвокат из Ниша;

одлуку да се о жалби у вези са чланом 2. Конвенције обавести Влада Републике Србије (у даљем тексту: Влада), коју заступа њена заступница, госпођа З. Јадријевић Младар;

запажања странака;

Након већања, одлучује како следи:

ПРЕДМЕТ СЛУЧАЈА

1. Представка се односи на наводни недостатак делотворне истраге у вези са околностима саобраћајне несреће у којој су погинули синови подносилаца.

2. Удес се догодио 27. фебруара 2014. године увече на регионалном путу. Мопед којим су се возили синови подносилаца сударио се са аутомобилом који је претицао камион са њихове стране пута.

3. Непосредно након удеса, јавни тужилац је извршио увиђај и прикупио доказе (укључујући мерења, фотографије, дијаграм незгоде и резултат алкотестирања који је показао да возач аутомобила није конзумирао алкохол).

4. Током истраге против возача аутомобила због сумње да је извршио кривично дело тешко дело против безбедности саобраћаја, тужилаштво је наложило обдукцију и прибавило судско-медицински налаз, токсиколошки извештај – који су показали да су само синови подносилаца представке те ноћи имали алкохол у крви – као и технички извештај вештака саобраћајне струке. Такође су узете изјаве од возача аутомобила и двојице полицајаца који су извршили проверу mopеда око два сата пре несреће. Након приговора подносилаца представке, који је приложен уз мишљење стручног саветника, тужилаштво је наложило додатно техничко испитивање и реконструкцију удеса у присуству адвоката подносилаца представке и њиховог стручног саветника.

5. Тужилаштво је 17. априла 2015. године одлучило да не гони возача аутомобила, наводећи да не постоји основана сумња да је почињено кривично дело и да је допринос жртава био пресудан, посебно јер mopед није имао фар. Ту одлуку је другостепено тужилаштво потврдило 4. маја 2015. године. Уставни суд је 18. октобра 2016. године одбио жалбу подносилаца на основу притужбе из члана 6. Конвенције.

6. Подносиоци нису поднели грађанску тужбу за накнаду штете.

7. Ослањајући се на члан 6. Конвенције, подносиоци су се притуживали да је истрага била неефикасна јер тужилаштво није саслушало сведоке које су они предложили и није наложило да вештак машинске струке прегледа mopед.

ОЦЕНА СУДА

8. Суд, као господар карактеризације која се у праву даје чињеницама предмета (видети *Радомиља и др. против Хрватске* [ВВ], бр. 37685/10 и 22768/12, став 114, од 20. марта 2018. године), сматра да се ова притужба треба испитати према члану 2. (видети *Nicolae Virgiliu Tănase против Румуније* [Вв], број. 41720/13, став 138, од 25. јун а2019. године).

9. Влада је тврдила на основу члана 35. став 1. Конвенције да представку треба одбацити због неисцрпљивања домаћих правних лекова јер подносиоци представке нису правилно поднели своје притужбе пред Уставним судом. Штавише, према Влади, чињенице овог предмета не указују на повреду члана 2. Конвенције. Подносиоци представке се нису сложили и поново су потврдили своју притужбу.

10. Суд сматра да нема потребе да испитује приговор Владе у погледу исцрпљивања домаћих правних лекова јер је притужба подносилаца представке у сваком случају неприхватљива као очигледно неоснована.

11. С тим у вези, Суд примећује да притужбе подносилаца не укључују наводе о умишљајним радњама. Нити су околности у којима се несрећа догодила биле такве да би изазвале сумњу у том погледу. Заиста, подносиоци представке никада нису тврдили током домаће истраге, односно у својој представци Суду да је возач аутомобила поступио намерно или да су дотичне радње биле посебно усмерене на њихове синове. Предметна истрага коју су покренули органи односила се на нехатно кривично дело. Подносиоци представке такође нису навели да сматрају да је несрећа пропуст државних органа у усвајању адекватних законских правила и правних мере за регулисање саобраћаја моторних возила на јавним путевима како би се осигурала безбедност учесника у саобраћају.

12. У таквим околностима, према судској пракси Суда, кривично-правно средство није нужно било неопходно према члану 2, већ би грађанско правно средство било довољно (видети предмет *Nicolae Virgiliu Tănase*, горе цитиран, став 172).

13. Осврћући се на овај случај, Суд примећује да су наводи подносилаца представке и поднесци Владе у одговору били ограничени на кривичну истрагу коју су покренули органи власти, а која није резултирала подизањем оптужнице против возача аутомобила. Без обзира на одсуство било каквих аргумената обе стране у поступку, Суд примећује да поред тужилаштва, домаће законодавство предвиђа још један начин обештећења у односу на околности овог случаја, односно грађанску тужбу у парничном поступку, која је била доступна подносиоцима представке према општим правилима грађанскоправне накнаде штете против оних које су

сматрали одговорнима за смрт својих синова (видети, *mutatis mutandis*, *Милић против Србије* (одл.), бр. 62876/15, ст. 59. и 60, од 21. маја 2019. године, у погледу адекватности грађанско-правног лека у вези лекарске несавесности без обзира на исход кривичног поступка). Подносиоци представке нису објаснили зашто нису искористили наведено правно средство и да ли би оно био делотворно. У том контексту Суд узима у обзир закључак јавног тужиоца да су синови подносилаца представке сами одговорни за несрећу. Међутим, он примећује да су ти закључци донети у контексту истраге коју су спровели органи гоњења у циљу подизања оптужнице против возача аутомобила пред кривичним судовима. Суд додатно напомиње да домаћи судови примењују различите критеријуме за утврђивање одговорности у кривичном и парничном поступку (упоредити *Šilih против Словеније* [Вв], број 71463/01, став 203, од 9. априла 2009. године, и *Molga против Пољске* (одл.), број 78388/12, став 88, од 17. јануара 2017. године). Конкретно, кривична истрага је инхерентно ограничена на утврђивање индивидуалне кривичне одговорности потенцијалних учинилаца. Подносиоци представке се нису позвали ни на једну одредбу домаћег законодавства или било који пример домаће праксе да би доказали да је грађански суд формално везан закључцима које органи гоњења донесу када одлуче да не покрену поступак пред кривичним судовима (видети *Anna Todorova против Бугарске*, број 23302/03, став 82, од 24. маја 2011. године).

Штавише, и што је још важније, они нису тврдили да би се одлучивање о тужби за накнаду штете по правилима грађанског права у њиховом случају заснивало искључиво на налазима јавног тужиоца, који су, по њиховом мишљењу, били укаљани наводним недостацима у прикупљање кључних доказа. Коначно, није изнесен аргумент да захтев за накнаду штете не би био испитан на основу свих доказа, укључујући и доказа сведока који су подносиоци представке тражили да буду испитани од стране јавног тужиоца, као и прегледа мопеда од стране вештака машинске струке. У таквим околностима, Суд не може да спекулише о томе какав би био исход тужбе за накнаду штете да су се подносиоци представке обратили грађанским судовима у исто време или након кривичног поступка.

14. Суд закључује да нема разлога за сумњу да би правно средство у оквиру грађанског права које је било досноан подносиоцима представке било делотворно и довољно у сврхе члана 2. Конвенције.

15. Из тога следи да се представка мора одбацити на основу члана 35. ст. 1. и 4. Конвенције због неисцрпљивања домаћих правних лекова.

Из ових разлога, Суд, једногласно,

Проглашава представку неприхватљивом.

Састављено на енглеском језику и достављено у писаном облику 22. септембра 2022. године.

Dorothee von Arnim
заменица секретара Одељења

Jovan Ilievski
председник